

Biler

Biler

Pixar og regissør John Lasseter begår sin svakeste film med Biler. Teknikken er fremdeles på deres side, men den gangen er manuset det svakeste leddet.

Cars

John Lasseter, Joe Ranft

Pixar Animation, Walt Disney Pictures

2006

Buena Vista Home Entertainment

16:9 Letterbox (2,40:1)

Dolby Digital 5.1

110 min.

2

4

Livet er en landevei

I en årrekke har Pixar med regissør John Lasseter i spissen stått for en utilnærmelig kvalitet for animasjonsentusiaster. Ikke bare har de bidratt til teknisk innovasjon, de har også levert noen av de friskeste manusene i animasjonens øverste liga. Før eller siden måtte også Pixar trå feil, og etter seks kommersielle og kunstneriske suksesser leverer de sin svakeste langfilm med *Biler*. Selvsagt briljerer de med sin tekniske overlegenhet - detaljrikdommen er overveldende og animasjonen er briljant. Likevel er det noe som skurrer - rusk i forgasseren om du vil - manuset er langt fra så sterkt som vi har blitt vant med fra Pixar.

Historien som fortelles har du sannsynligvis hørt fra Hollywood før, spesielt hvis du har sett Michael J. Fox-filmen

Doc Hollywood (1991). Handlingen i

Biler er nemlig til forveksling *Doc Hollywood*, hvor en stjerne fra storbyen fanges i bygdesamfunnet og sakte men sikkert innser verdien i et liv som ikke kun er tuftet på yrkesmessig fremgang og eget velvære.

I

Biler er Lynet McQueen den heiteste racingstjerna og ser ut til å bli første debutant som vinner den prestisjetunge Stempelcupen. Men i sesongens siste løp blir Lynet overivrig og må dele seieren med den gamle racingkongen Martin Sladde og den evige toeren Harry Knøl. Dermed blir det arrangert et avgjørende løp i California for å utse en vinner, men for Lynet blir veien til California uventende komplisert.

Gjennom en serie uforutsette hendelser får Lynet en tur utenfor allfarvei med stopp i Radiator By

- her har Lynets stjernestatus liten innvirkning på lokalbefolkningen og superstjernen må ta i et tak for lokalsamfunnet på linje med alle andre. For en solospiller som Lynet er overgangen sjelsettende og i løpet av oppholdet lærer han en god del om vennskap, tilhørighet og kjøring på grus.

Radiator By disker opp med litt av et karosserigalleri, som blir litt i overkant for en strømlinjeformet racerbil. Lynet stifter etter hvert nærmere bekjentskap med asfaltmonsteret Bessie, den snasne Porschen Sally, gammelraceren Hudson Hornet og ikke minst taue bilen Bill. Det er først og fremst Sally som fascinerer racingstjerna, men etter hvert kommer også de andre innbyggerne inn under Lynets glattpolerte ytre.

Turen til Radiator By blir en form for dannelsesreise for Lynet. Et dannelsesprosjekt som lett lar seg overføre til det amerikanske publikum som John Lasseter forsøker å få til å åpne øynene for det autentisk amerikanske. Lasseter har siden

Toy Story (1995) bygget opp sine filmer i et nostalgisk univers - et slags jomfruelig USA mens det ennå fremstod som mulighetenes land. I dette aspektet gjenspeiler Lasseter Walt Disneys bruk av sitt barndoms univers som bakteppe i de tidlige Disney-produksjonene. Disneys idylliserte USA ble realisert i fullt monn da Disney skapte Disneyland på 50-tallet. I

Biler bruker Lasseter Route 66 som et symbol på en tidsalder hvor Amerika fremdeles hadde et snev av kulturrikdom og egenart ? i motsetning til det utarmede kontinentet USA utgjør i dag. Som hos Disney maler Lasseter et idyllisk bilde av kontinentet før det mistet seg selv.

Biler er bare delvis vellykket som film. Karakterene har visselig personlighet, men jeg greier ikke å bygge opp samme entusiasme for Lynet og Sally, som jeg hadde for Woody og Buzz (

Toy Story og

Toy Story 2) eller for Mike og Sulley (

Monsterfabrikken). Noe av grunnen kan være at karakterene i

Biler er, vel, biler - de har et begrenset følelsesregister som ikke lett lar seg formidle gjennom frontvinduytynene eller de tøyelige karosseriene. Man blir rett og slett mindre knyttet til bilene fremfor insektene i

Småkryp eller fiskene i

Oppdrag Nemo. Det er også begrenset hvor mange bilordspill av typen «float like a limosine, sting like a beemer» man som seer greier å la seg begeistre av.

Skuespillerensemblet gjør sitt ytterste for å gi karakterene et snev av sjel og dybde. I den norske versjonen er det Ane Dahl Torp som gjør sterkest inntrykk som den entusiastiske sportsbilen Sally. Torp tolker rollen med en selvsikker tone i stemmen og en underliggende seksualitet som tydelig virker forlokkende på Lynet. Videre gjør også Sverre Anker Ousdal en god innsats som den iskalde oldermannen Hudson Hornet, som viser seg å være bløthjertet når det virkelig trengs. Den evig slitsomme Jan Erik Larsen legger på innlandsdialekten og gjør en god jobb ved å portrettere den elskelige Bill. Det er også fine detaljer i den norske versjonen hvor racingkommentatorene John Herwig Kløtsjen og Kjell Kristian Rygge blir gestaltet av virkelighetens kommentatorpar, og den gamle racingkongen Martin Sladde får stemme av en noe stivbent Martin Schanke.

Originalversjonen er selvsagt fullstappet med stjernestemmer som leverer gode prestasjoner. Owen Wilson leverer en selvsikker og selvopptatt versjon av Lynet, mens Paul Newman er tryggheten selv som Hudson Hornet. Det er også en del andre kjendisstemmer i originalfilmen

som blir borte i den norske versjonen; så som racingstjernene Michael Schumacher og Mario Andretti. Men sterkest av alle stjernene skinner Larry the Cable Guy som gjør den helsprø taubilen Tow Mater med sjanglende eleganse.

Musikkcastingen er god på linje med skuespillercastingen. Sheryl Crow setter stemningen innledningsvis med den fengende rockeren *Real Gone*, mens Rascal Flatts?

Life is a Highway passer utmerket til å illustrere Lynets ville ferd som ender i Radiator By. Den øvrige musikken er signert Randy Newman som er tilbake i samarbeid med Pixar etter en liten pause.

Det skinnende, feilfrie biluniverset er utformet til fingerspissene - selv fluene er små biler med vinger. Absolutt alle funksjoner i

Biler-universet gestaltes av biler eller andre maskindrevne fremkomstmidler (så som helikoptre og tog) i en eller annen form. Det er kun noen små unntak underveis; for eksempel referer den utfrika hippiebilen til virkelighetens Jimi Hendrix og for den ekstra oppmerksomme seer dukker fuglene fra den Oscar-vinnende kortfilmen

For the Birds (2000) opp i et nanosekund mens Lynet og Mack farer gjennom landskapet.

Oppsummeringsvis er

Biler en noe skuffende Pixar-utgivelse. Jeg rangerer den på høyde med

Småkryp, og dermed noen hakk under

Monsterfabrikken,

Oppdrag Nemo og

Toy Story. Ytterligere hakk under

Toy Story 2 og

De Utrolige. Når det er sagt er denne svake utgivelsen fra Lasseters hånd helt på høyden med de øvrige av årets mange 3d-dataanimasjoner fra Hollywood - det er bare at vi har blitt bortskjemt fra Pixar de senere årene.

Biler byr ikke på originaliteten som Pixar har stått for tidligere, men filmen er selvsagt likevel verdt en titt for å holde seg oppdatert på den fremste dataanimasjonen tilgjengelig. Gå forresten ikke glipp av HELE rulleteksten.

Utgivelsen:

Pixar står for teknisk kvalitet og heller ikke denne gangen skuffer de. Utgivelsen av *Biler* imponerer med uslåelig billedkvalitet. Produksjonen i seg selv ser fabelaktig ut, og overføringen til DVD-formatet understreker kun den fabelaktige detaljrikdommen og de sterke fargene. Jeg ser ingen svakheter i bildeoverføringen til DVD og kan oppføres blant utgivelser med referanse-kvalitet når det kommer til bildekvalitet.

Lyddopplevelsen er også en viktig del av filmen, med mange sterke billyddopplevelser underveis. Det gjøres god nytte av surroundanleggets muligheter, særlig i de innledende scenene fra racerbanen. Dynamikken i lydbildet er utgivelsens eneste svakhet, da dialogen i noen scener blir for lav i forhold til scener med mange affekter. Så varierende er lyden at man blir av og til nødt til å skru volumet opp og ned for å tilpasse de ulike scenene.

Ekstramaterialet er ikke veldig imponerende, men Pixar skal likevel ha kudos for å fortsette produksjonen av kortfilmer parallelt med langfilmene. På den utgivelsen er to kortfilmer inkludert; *Biler*-fortsettelsen *Mater and the Ghostlight* og kinoforfilmene *One Man Band*. Den andre av de to er den mest fullendte som selvstendig film og leverer et fin kontrast til Bilers skinnende bilunivers ved å tilby et mer organisk preg. Resultatet er sjarmerende og severdig på linje med Pixars kortfilmer som *Geri's Game* (1997) og *For the Birds* (2000).

Øvrig ekstramateriale består av epilogen som vises under rulletekstene til hovedfilmen og en kort dokumentar om inspirasjonen bak filmen. I dokumentaren forteller Lasseter mer om motivasjonen bak filmen og om turen rundt i USA utenfor allfarvei. Dette understreker inntrykket om Lasseter som en nostalgiker på vegne av det amerikanske. Innledningsvis på utgivelsen gis vi også en titt på Pixars kommende langfilm *Ratatouille* og Disneys neste 3D-dataanimerte eventyr *Familien Robinson*.

Alt i alt holder utgivelsen av *Biler* høy teknisk kvalitet, mens ekstramaterialet utover kortfilmene er mer på det jevne.

Anmeldt av Tom-Erik Lønnerød, 08.01.07

Anmeldelsen publiseres i samarbeid med Hjemmekinoguiden [DVDnett.no](#)

Relaterte utgivelser:

[Toy Story](#)

[Toy Story 2](#)

[Småkryp](#)

Relaterte artikler:

[John Lasseter - et intervju, del 1](#)

[John Lasseter - et intervju, del 2](#)

Ja

[biler cover](#);